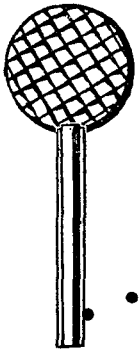

ממצפה אה"ד

מגמות, הערות, שכלולים,
תפקידים על הפרק

לקראת התמרונים

רע

השופט המלוה את היחידה נ"ג
גש לכלי-הרכב, נוטל מתוכו שלט
המסמל "שטח מוגז", ותוקע אותו
ללא מילים ליד מפקד היחידה.

טוב

השופט המלוה פונה למפקד
היחידה ומכריז: "פגע לידך פגז
77 מ"מ, פגזים נוספים פגעו שם,
ליד הגדר, מפקד קיתה 2 נפצע".
ורק לאחר זה תוקע את השלט.

לאחר תמרונים ארציים
מלאים, בדרך-כלל, הירחור
נים הצבאיים תגובות, הער
רות וציוני-לקחים על-אודות

תמרונים אלה. בחלקם חוזרים תנשאים ונדונים מדי
שנה בשנה, ובחלקם חדשים הם.

להלן ננתח מספר נקודות הנוגעות לבקרה ולשיפוט
בתמרון — מלקח תמרוני צה"ל ומלקח תמרוני צבאות
אחרים — לפני התמרון, כדי למנוע את הופעתן
של נקודות אלה בלקח תמרוני שנה זו.

התמרון הוא אימון, הקרוב בצורתו לתנאי קרב
מכל צורות האימון הצבאי, על אף עובדה בלתי
מעוררת זו, רב המרחק בין התמרון לבין קרב,
בגלל תנאים אוביקטיביים.

פצועי התמרון אינם פצועים ממש; אין הם
מתנהגים כפצועים ואינם מחייבים את הסגל הרפואי
לפעול כפי שיפעל בקרב. קולות הנפץ ושריקות
הכדורים אמנם קיימים לפעמים, אך ידוע שאינם
מסוכנים. על-כן אין הם מחייבים את הגייסות להת-
כופף ולהוריד ראשיהם, כפי שנעשה הדבר בקרב.
הסוירים מאחרי קו האויב אינם מלווים בסכנת
חיים, ובמקרה הגרוע ביותר תהיה בהם סכנת שבי;
על-כן מבוצעים הם ב"כוח עת" וכמות הידיעות
הנאספת עולה על כל קנה-מידה קרבי-מציאותי.

לצורך תיקון חלקן של ליקויים אלה נוצרו בתמ-
רונים שני תפקידים: השופט והבקר; אלה חייבים
ל"צייר" את תמונת-הקרב ולכוון את המהלכים הנגד-
טים על-ידי הצדדים היריבים, השופט הוא, ה"צייר"
הבקר הוא המכוון. תפקידו של השופט הובן פעמים
רבות כתפקידו של רושם רשימות ופוסק הלכות
בלבד, אך לאמיתו-ש"דבר תלויה מידת המציאותיות
של הפעולות והצלחתן — בעיקר ביחידות-המשנה —
בתיאור-החי הניתן ע"י השופט תוך כדי קרב.

השופט הוא הקובע אילו שטחים מופגזים ואילו
שטחים ממוקשים, היכן מוצבות יחידות, שלדיות,
מחי עצמת האש של היריב וכד'.

תיאור זה נעשה בדרכים שונות. נביא להלן דוגמה
לתיאור רע ולתיאור טוב.

ההבדל בין שני התיאורים שלעיל הוא בכך,
שהתיאור השני גורם למציאותיות רבה יותר מהתי-
אור הראשון.

ידי בדוגמה הנ"ל כדי ללמד את העקרון המונח
ביסודו:

אל לו לשופט להסתפק בהצגה יב-
שה של העובדות ובהוצאת המסקנות.
עליו להמחיש את המצב המתואר
ולשוות לו אופי מציאותי.

גם באשר לתפקידו של הבקר חוזרות מדי תמרון
בתמרון הערות דומות, המוכיחות כי לא תמיד הובן
תפקיד זה כראוי.

תפקידו של הבקר להשפיע על מהלכי התמרון
בהתאם לכונתו של המנהל. השפעה זו אסור שתהיה
ישירה ואסור שתכתיב למפקד היחידה במפורש מה
יעשה ומה לא יעשה. אם תופעל השפעה מעין זו
יחדל התמרון להיות תמרון ויהפוך לתרגיל. השפעתו
של הבקר על מהלך התמרון תיעשה על-ידי:

א. פרסום דחי מודיעין;

ב. הקצאת תגבורת; וכדומה.

בדרך זו אפשר, כמעט תמיד, להביא את המפקד
דים המתומרגים לידי ביצוע המהלכים הרצויים, אך
ביצוע זה יהיה — כפי שחייב הדבר להיות בכל
תמרון הראוי לשמו — פרי הערכת-המצב והחלטתו
העצמית של המפקד.